

TURBULY ÉVA | Levéltárak szolgálatában.
Varga Imréné köszöntése

Hölgyek esetében nem éppen udvarias dolog elárulni az ünnepeelt születésének távoli dátumait. Ez alkalommal mégis eltekintünk a jól bevált szabálytól, annál is inkább, mert kedves kolléganőnkön, Varga Imréné, Gyöngyin nem fogtak az évek és mi voltunk a leginkább meglepve, amikor kiderült a jeles évforduló.

Gálos Magdolna, vagy ahogy ismerősei hívják, Gyöngyi 1940. április 24-én született. Édesapja, Gálos József a Katolikus Konvent pénzügyeinek ellenőre volt. Édesanyja Bratranek Terézia, akinek családja a század első felében (1905-től annak államosításáig) városzerte ismert temetkezési céget birtokolt. Nagyon mély, szeretetteljes kapcsolatuk, az anyai minta alapvetően meghatározta Gyöngyinek a családdhoz, gyerekeihez és unokáihoz, tágabb értelemben személyes környezetéhez, munkatársaihoz való viszonyát is. 1960-ban ment férjhez Varga Imréhez, akivel azóta is boldog házasságban élnek. Két fiuk született, mára a három unoka is a felnőttkor küszöbére ért.

Gyöngyi a Közgazdasági Technikum kereskedelmi tagozatát végezte el, majd Tirnitz József igazgatósága alatt, ideiglenes munkaerőként 1958. augusztus 8-án került a levéltárba, élete első és nyugdíjba vonulásáig utolsó munkahelyére. Beosztásai folyamatosan változtak az évek folyamán. Időközben szakirányú képesítést szerzett, volt ügyviteli alkalmazott, levéltári kezelő, majd több évtizedes tapasztalatainak és kiváló munkájának köszönhetően levéltáros. A kis létszámú intézményben értő tanítómesterek, elsősorban Tirnitz József és Horváth Zoltán keze alatt a levéltári munka minden ágát megismerte és gyakorolta is. Nélkülözhetetlen „mindenessé” vált, aki, ha kellett, adminisztrált, intézte a pénzügyeket, kiszolgált a kutatókat és ügyfeleket, rendezett, és készítette a könyvtár katalóguscéduláit.

Tanítómesterei biztatására a kutatómunkába is belekóstolt, kisebb-nagyobb közleményei az 1960-as évek végétől jelentek meg, elsősorban a Soproni Szemle és az országos szakfolyóirat, a Levéltári Szemle hasábjain. Publikációi többnyire szorosán kapcsolódtak az általa feltárt, rendezett iratanyaghoz. A Soproni Levéltár naptár-gyűjteményéről írott kétrészes tanulmánya a téma fontos alapműve, amire azóta is folyamatosan támaszkodik a kutatás. Ugyanez vonatkozik Házi Jenő hagyatékának feldolgozására, vagy a megyei időszaki sajtó-bibliográfia Sopronra vonatkozó fejezeteire.

Gyöngyi kitűnő munkatárs volt, aki sokirányú tapasztalatai birtokában a levéltári munka minden területén otthonosan mozgott, szükség esetén bárkit helyettesíteni tudott. Munkáját önállóan, nagy felelősséggel, odaadással és örömmel végezte. Kiváló munkájának köszönhetően 1979-ben minisztériumi kitüntetést kapott, majd 1995-ben a Magyar Levéltáros Egyesület „Levéltárért” díját nyerte el.

Sokat köszönhetek neki fiatal munkatársai, akiket betanított, akik mindig számíthattak rá szakmai és magánéleti problémáikban egyaránt. Amikor 1992 tavaszán a levéltárba kerültem, Tirnitz Jóska bácsival együtt nekem is rengeteget segített a beilleszkedésben, a helyi sajátosságok megismerésében. Mindenre odafigyelt, soha nem feledkezett el a kollégák születés- és névnapjairól, saját készítésű finomságokkal, vidám ötletekkel járult hozzá a jeles napok megünnepléséhez. Emlékezetesek a virágvölgyi cseresznyeszüretek, ahova többször is meghívást kaptunk. Távozásával ezek a bensőséges alkalmak sajnálatosan elmaradtak.

1995. évi nyugdíjba vonulását követően részmunkaidőben még egy évtizedig dolgozott a levéltárban, helyettesítette a kisgyermeküket nevelő kolléganőket. Emellett Szála Erzsébet felkérésére az 1990-es évek második felétől a mai napig az Evangélikus Levéltárban dolgozik. Munkája eredményeként a gazdag egyházi levéltár anyaga rendezésre, dobozolásra került. Segédletek készültek és készülnek, kiépült a megfelelő infrastruktúra, fellendült a kutatóforgalom. Az itt végzett kutatások bőséges termése a bibliográfiában olvasható. Különösen érdekes e cikkek közül a soproni és Sopron környéki evangélikus lelkészek 1944/1945. évi leveleiből közreadott válogatás, valamint a visszaemlékezések jelentős evangélikus egyházi személyiségekre. Komoly feladatot jelentett Hanzmann Károly: *Helyrajz és adalékok a soproni ágostai hitvallású egyházközség 1900–1950. évi történetéhez* című munkája mutatóinak elkészítése, amelyek jelentősen megkönnyítik a terjedelmes kötet adatainak különböző szempontok szerinti hasznosítását.

E sokirányú elfoglaltság mellé vállalta Gyöngyi 2003-ban a Soproni Szemle szerkesztőségi titkári feladatait. Azóta is szorgosan gyűjti és továbbítja a kéziratokat, tárgyal a szerzőkkel, a kuratóriummal, a tördelővel, a nyomdával, és jó háziasszonyként otthont ad a szerkesztőségi üléseknek.

Kedves Gyöngyi! A szerkesztőség, a szerkesztőbizottság, volt levéltári kollégáid, kutatóid, valamint a magam nevében kívánok Neked további sok-sok jó egészségben, családi örömeiben, szorgos munkálkodásban eltöltendő boldog évet, magunknak pedig azt, hogy minél tovább együtt dolgozhassunk veled!

DOMINKOVITS PÉTER | Varga Imréné
szakirodalmi munkássága

Önálló kötet, füzet

Dokumentumok a zsidóság üldöztetésének történetéhez. Iratok a Győr-Sopron megyei Levéltárból. I-II. füzet. Összeállította, bevezetőt írta, szerkesztette: Gecsényi Lajos – Varga Imréné. Budapest. Magyar Auschwitz Alapítvány – Holocaust Dokumentációs Központ. 1994. 1-124., 1-44.

[Hanzmann Károly:] Helyzetrajz és adalékok a soproni Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházközség 1900–1950. évi történetéhez. III. rész. Mutatók. (személy-, helynév-, és tárgymutató) Előszót [és szójegyzéket] írta Szála Erzsébet, [mutatókat készítette] Varga Imréné. Sopron. A soproni Evangélikus Gyűjtemények Levéltára. 2007. 5–94.

Tanulmányok, forrásközlések

Adalékok a Sopronban és Sopron megyében megjelent magyar nyelvű újságok történetéhez, 1871–1949. = SSz. 22. (1968), 155–160.

Soproni hirdetések felszabadulásunk időszakából (1945. ápr. – nov.). = SSz. 24. (1970), 49–56.

Sopron város igazgatásának szervezeti változása 1949-től 1956-ig. = Levéltári Szemle, 20. (1970) 1. sz. 132–154.

Sopron városi levéltár naptárgygyűjteménye (1581–1805). = SSz. 38. (1984) [1. rész] 193–220., [2. rész] 289–311.

Házi Jenő hagyatéka a Soproni Levéltárban. in: Házi Jenő Emlékkönyv. Emlékkönyv Házi Jenő Sopron város főlevéltárosa születésének 100. évfordulója tiszteletére. Szerk.: Dominkovits Péter – Turbuly Éva. Sopron. Soproni Levéltár. 1993. 27–61.